

Asia: VN/5386/2020

Lausuntopyyntö ehdotuksesta tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet

Ovatko strategiset tavoitteet kokonaisuutena realistisia ja ovatko ne vaikuttavia?

Ulkoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua asiakokonaisuudesta liittyen tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi. Asetetut tavoitteet ovat toki realistisia ja vaikuttavia, mutta haastavia toteuttaa tavoitellussa laajuudessa. Kysymys on resursseista, mutta ennen muuta osaamisesta ja kyvystä kokonaisuuden hallintaan. Tavoitteiden toteuttaminen edellyttää luonnollisesti käytäntöön sidotun ja tavoitteiden osalta priorisoidun toimenpideohjelman rakentamista. Kyse ei myöskään ole yksinomaan hallinnon sisäisestä harjoituksesta vaan laajasta yhteiskunnallisesta ponnistuksesta kohti asetettuja tavoitteita Suomen kansainvälinen viitekehys huomioiden.

Teema 1: Ohjaus, koordinaatio ja yhteistyö

Ovatko teeman 1 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Kytkös eurooppalaiseen tietopolitiikkaan ja yleensä viitekehukseen on tärkeä ja kannatettava elementti. Tiedon hyödyntämisessä kansallisesti tarvitaan keskinäiskoordinaatiota, jossa on oltava mukana nimen omaan sisällön tuntemuksen osaamista eri tahoilta. Kansallisen tietoarkkitehtuurin rakentamisessa vastuutus on toteutettava mahdollisimman yksiselitteisesti. Tiedon hallinnan kokonaisuuden tulee rakentua kytkettynä kehittyviin toimintoihin ja prosesseihin, joiden tukena tietovarannot ja niiden hallinnointiin tarkoitetut järjestelmät ja teknologia toimivat.

Teema 2: Strategia ja toiminta

Ovatko teeman 2 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Termillä asiakas tarkoitettaneen esityksessä sekä sisäisiä että ulkoisia tietoa tarvitsevia ja sitä hyödyntäviä tahoja. Oltaessa laajalti riippuvaisia myös kansainvälisestä yhteistyöstä ja tietovarantojen verkottuessa yli valtiorajojen, tämä on elementtinä huomioitava. Tiedon painoarvo toki on kasvanut digitalisoituvassa yhteiskunnassa ja sen palvelutuotannossa jatkuvasti. Kuitenkin on niin, että tieto puhtaana raaka-aineena mahdollistaa sen tulkinnan ja yhdistelyn hyvinkin erilaisilla tavoilla. Joten tieto varsinkin laajana kokonaisuutena ei yksinomaan takaa parasta mahdollista

lopputulosta hyödyntämisessä ilman osaamista ja kykyä sitoa se kulloiseenkin kontekstiin ja tuottaa siten sitä käyttämällä osuvimpia mahdollisia johtopäätöksiä tai skenaarioita. Olemassa oleva tieto tarjoaa näköalan meneeseen sekä mahdollisia skenaarioita siihen pohjautuen suhteessa tulevaan. Mutta absoluuttista totuutta sen pohjalta ei voida yleensä synnyttää paitsi jos tulos on esim. matemaattisesti todennettavissa.

Teema 3: Tiedon hallinta

Ovatko teeman 3 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Tavoitteet ovat sinänsä realistisia, mutta ympäristöjen hallinnan ja tietovarantojen osalta on huomioitava myös organisaatioiden toiminnalliset muutostekijät ja sitä kautta myös muuttuvat tiedon sekä sen käytön tarpeet. Luotava tietoympäristökehikko ja siihen liittyvät yhteentoimivuuden mahdollistamat komponentit tulee rakentaa siten, että ne joustavat toiminnallisten tarpeiden muuttuessa. Myös tekniset sidonnaisuuden järjestelmiin ja ohjelmistotuotteisiin on kyettävä hahmottamaan jatkuvuuden takaamiseksi.

Teema 4: Mahdollistajat

Ovatko teeman 4 tavoitteet realistisia ja toimeenpantavissa organisaatiosi näkökulmasta?

Resurssien suhteen tavoitteen toteuttaminen edellyttää myös olemassa olevien resurssien uudelleen tarkastelua ja kohdentamista ajatellen erityisesti osaamisenäkökulmaa. Ulkiasianhallinnon osalta olemassa olevan historiallisen asiakirja-aineiston säilyttämisen turvaaminen keskeisenä osana kansallista kulttuuriperintöä on keskeinen tavoite nyt ja jatkossa. Tiedon avoimuuden aste liittyy suoralla syys/seuraussuhteella myös sen eheyden ja käytettävyyden turvaamisen tarpeeseen sekä siihen liittyvään resursointiin, jonka tulee olla tasapainossa suhteessa avoimuustekijöihin.

Uusikartano Ari
Ulkomministeriö